

Veileder til miljøplan¹ tema 3: Friluftsliv

Miljømål

Eksisterende grøntarealer og andre viktige områder for friluftslivet skal forsøkes bevart.

Definisjon

Friluftsliv er opphold og fysisk aktivitet i levende natur hvor hovedsiktemålet er for eksempel naturopplevelse, rekreasjon og trening.

Sjekkpunkt for miljøkrav

3.1 Kontrollert om viktige arealer for friluftslivet finnes i planområdet eller i nærheten og hvilke elementer som evt. berøres.

3.2 Stilt spesielle krav til prosjektering, anleggsarbeidet og drift for å sikre eller (videre-) utvikle verdifulle arealer og elementer for friluftslivet.

Når er temaet relevant?

Hvis anlegget berører eller ligger i nærheten av arealer eller elementer som har betydning for friluftslivet. Eller hvis det er mulig å tilrettelegge for friluftslivet ved utforming av anlegget.

Selv om friluftslivsinteresser skal tas hensyn til i reguleringsplanlegging, er det viktig å undersøke det igjen på prosjekteringsnivå. Det finnes mange aspekter som det ikke tas hensyn til på et overordnet plannivå, men som er relevant for plassering og utforming av anlegget.

Kontrollere status / stedsforhold

Kontroll av viktige elementer for friluftslivet:

- Kontroller på kart (se pkt. Kart) om det finnes elementer eller arealer på eller i nærheten av anleggsområdet som har betydning for friluftslivet f.eks. turveger, gang- og sykkelveger, lekeplasser og lignende. Hvis ja, ta kontakt med de som er ansvarlig (se pkt. Kontakt).
- Kontroller om det finnes institusjonsområder (barnehager, skoler, sykehjem og lignende) i nærheten eller private områder som er regulert til lek og opphold og ta ev. kontakt med forvalteren.
- Feltkartlegging. Det skal spesielt tas hensyn til strukturer som har betydning for friluftslivet som f.eks. snarveger, skoler/barnehagers bruk i undervisning osv (barnetråkkregistrering).
- Innhent informasjon fra nærmiljøet om bruk av området.

Vær oppmerksom på at vinter- og sommerbruk kan være forskjellige for eksempel for akebakker, skøytebaner, badeplasser og lignende.

¹ Mer informasjon om miljøplanen finner du på denne Internettetsiden: <http://www.trondheim.kommune.no/miljoplan>. For å aktivere lenker i dette dokumentet, holdt Ctrl-tasten ned mens du klikker på lenke.

Tiltak

Planlegging

- Planlegg fremdriften av anleggsarbeidene på en måte som ikke forstyrrer friluftslivet unødvendig, for eksempel ved å ta hensyn til årstider.
- Ta hensyn til behov for innsyn eller skjerming av anlegget i forhold til tilstøtende områder
- Undersøk om det finnes muligheter for flerbrukstilrettelegging f.eks rasteplasser ved bekkeåpninger, klatrevegg, akebakke etc.
- Vurder å bevare solrike, vindbeskyttede arealer til friluftslivsbruk.
- Bevar sammenhengende friluftsområder og ikke del opp i mindre deler, f.eks ved å legge veien i kanten av arealet.
- Husk universell utforming ved planlegging av friluftslivsbygg

Midlertidige avbøtende tiltak

- Flytte elementer som for eksempel benker eller lekeapparater til et annet sted
- Legge om stier / sykkelveger
- Vurdere flytting av riggområder ved langvarig byggeperiode.

Forskrifter / retningslinjer lovverk

- Gå til [Plan- og bygningsloven](#)
- Gå til [Lov om friluftslivet](#)
- Gå til [Naturmangfoldloven](#)
- Gå til [Lov om laksefisk og innlandsfisk](#)
- Gå til [fjelloven](#)
- Gå til [Lov for motorferdsel i utmark](#) med skjerpelser i lokal [forskrift](#)
- Les mer om [allemannsretten](#) på hjemmesiden av Direktoratet for Naturforvaltning
- Les mer om [jakt og fangst](#) på hjemmesiden av Direktoratet for Naturforvaltning

Kart

[Kommuneplanens arealdel](#) og reguleringsplaner (i PlanArkiv) med illustrasjonsplan (i EDB Sak og Arkiv). Sjekk bestemmelser hvis det finnes relevante områder eller strukturer:

- LNF-områder (Byplankontoret)
  - Friområder / Grøntstruktur (Enhet Idrett, park og friluftsliv)
  - Markagrensa (Miljøenheten, Byplankontoret)
  - Hensynssoner (Byplankontoret, Miljøenheten)
  - Private områder som er regulert til leke og opphold (Byplankontoret)
- GIS Innsyn > Andre prosjekt > KPA saksbehandlere:
- Utestedeområder turveger
  - Utestedeområder
  - Barns lekeplasser veg
  - Bolignære rekreasjonsområder (også "Områder endret til")
  - Parkering
  - Fiskeplasser
- Barnetråkkregistreringer (Byplankontoret v/Tone Bergsmyr)
  - Skoleregister med Undervisningsområder og stier/veger dit (lenke)
  - Nidelvkorridoren (Enhet Idrett, park og friluftsliv v/Andreas Glimstad) (se på kart i [Handlingsprogram for naturmiljøet](#))

-
- Strandsonekart (100m-belte) (se på kart i [Handlingsprogram for naturmiljøet](#))
  - [Badeplasser](#)
  - [Skianlegg, Ski- og løypeplan](#)
  - [Fiskeplasser](#) (Miljøenheten v/Morten Haugen)
  - Sjekk flybilder > [Kart i web](#)
  - [Utendørs idrettssanlegg](#)

Veiledere / rapporter

- Kommunal plan for idrett og friluftsliv 2005 – 2012: Kommunal plan for idrett og friluftsliv med handlingsprogram er en overordnet plan. Den beskriver status og behov for anlegg og områder for idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet, rekreasjon og naturopplevelser. Kartene visualiserer de mest sentrale anlegg og områder for fysisk aktivitet, og gir et helhetsinntrykk av situasjonen pr våren 2005. <http://www.trondheim.kommune.no/content.ap?thisId=1101377407&language=0>
- [Markaplanen](#) Vedtatt i Trondheim bystyre 21.november 2002
- DN [Internetsider om Friluftsliv](#)
- DN veileder 25-2004 [Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder](#)
- DN håndbok 24-2003 [Marka – Planlegging av by- og tettstedsnære naturområder](#)
- DN håndbok 27-2006 [Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv](#)

Eksempler / Nettlink

- [Ilabekken: Faktaark](#)
- [Brønnebukta](#)
- [Væresholmen](#)
- [Rotvollbukta](#)
- [Ringvebukta](#)

Kontakt

- Innenfor tettsted/byggesoner:
Eksisterende anlegg: Elisabeth Schøttler, Kommunalteknikk. Planlagte anlegg: Ingrid Risan, Byplankontoret
- Innenfor markagrensa: Andreas Glimstad, Enhet Idrett, park og friluftsliv
- Fiskeplasser: Morten Haugen, Miljøenheten
- Skole/barnehager og andre institusjonsområder: Trondheim eiendom eller den respektive eieren
- Reguleringsplan: Ingrid Risan, Byplankontoret
- Kommuneplanens arealdel: Jon Hoem, Byplankontoret
- Private arealer med betydning for friluftslivet: grunneiere
- Idrettsanlegg: Enhet Idrett, park og friluftsliv

Utarbeidet av

Elisabeth Schøttler, Marit Solum, Siri Bø Timestad, Evelyn Gildemyn, Jutta Meiforth
Teknisk ansvarlig: Jutta Meiforth

Sist oppdatert

12. november 2010

Trondheim kommune
Kommunalteknikk
Erling Skakkes gate 14. 7004 Trondheim
Tel. 979 96 224
<mailto:kommunalteknikk.postmottak@trondheim.kommune.no>